

Народна банка Србије

САВЕТ

- Да бисте се приликом узимања кредита заштитили од ризика промене девизног курса, на време сагледајте своје реалне платежне могућности и задужујте се у складу с њима. Настојте да ваши месечни приходи не буду преоптерећени и да њима можете покрити и евентуално повећање рате.
- Пре подношења захтева за одобрење кредита обезбедите од банке:
  - информацију о учесталости промене рате (месечно, тромесечно, шестомесечно),
  - податак о томе који продајни и куповни курс валуте банка примењује и где је могуће информисати се о томе,
  - информације о томе како су се девизни курс одређене валуте и њена референтна каматна стопа кретали до сада, као и какве су процене за будући период.
- Ако сте већ донели одлуку о узимању кредита с валутном клаузулом, размислите која ће то валута бити.

Користите само оне финансијске производе које разумете!

За сва питања на располагању вам је бесплатан телефонски број

ИНФОРМАТИВНОГ ЦЕНТРА

Народне банке Србије

0800 111 110

сваког радног дана од 8 до 21 час.

На постављена питања биће вам одговорено одмах, а најкасније у року од 48 часова.

Више информација о финансијским производима пронађите на сајту www.tvojnovac.nbs.rs

Народна банка Србије

Краља Петра 12
тел.: 011/ 3027 - 100

Немањина 17
тел.: 011/ 333 - 8000

Детаљније на www.nbs.rs

ЦЕНТАР ЗА ПОСЕТИОЦЕ

Народна банка Србије
Краља Петра 12
11 000 Београд

ИЗЛОЖБА

Народна банка Србије
Немањина 17
11 000 Београд

ВАЛУТНА КЛАУЗУЛА

Народна банка Србије је централна банка Републике Србије. Основни циљ Народне банке Србије је постизање и одржавање стабилности цена. Поред основног циља, она за циљ има и очување стабилности финансијског система.

У нашој земљи банке нуде дугорочне кредите изражене у иностраној валути (EUR и CHF), тј. кредите с тзв. валутном клаузулом.

ШТА ЗНАЧИ КРЕДИТ С ВАЛУТНОМ КЛАУЗУЛОМ?

Кредит с валутном клаузулом је кредит код кога се целокупан износ дуга и износ сваке рате изражава у иностраној валути, а приликом исплате кредита и плаћања сваке рате износ у иностраној валути се прерачунава у динаре.

Претпоставимо да вам је потребно да од банке позајмите 1.000 евра. Ако вам банка одобри кредит, ви ћете добити 1.000 евра, али у динарској противвредности, а рата која је изражена у еврима биће приликом плаћања прерачуната у динаре. Дакле, као што вам се одобрили кредит исплаћује у динарима, тако ћете и обавезе по том кредиту, тј. рате, враћати у динарима.

КАКО СЕ ВРШИ ПЕРАЧУН СТРАНЕ ВАЛУТЕ У ДИНАРЕ?

Износ динара које ћете добити од банке и висина рате коју ћете плаћати банци одређују се применом девизног курса на одређени дан и он може бити куповни, средњи или продајни.

Другим речима, уколико ваша рата износи 50 евра, она у динарској противвредности износи 50 евра помножено с типом курса евра који је уговорен (куповни, средњи или продајни).

Како се курсеви валута мењају дневно, висина ваше рате зависи од курса валуте у којој је изражена ваша обавеза у моменту када рата доспева на наплату.

Који ће се курс применити за прерачун стране валуте у динаре одређено је уговором о кредиту. Обратите пажњу на тај део уговора.

КАКО СЕ ЗАШТИТИТИ ОД ДЕВИЗНОГ РИЗИКА?

Једини прави начин заштите од девизног ризика јесте да остварујете приход (плату, пензију и сл.) у истој валути у којој сте се и задужили.

Међутим, с обзиром на то да већина грађана не остварује приходе у иностраној валути, потребно је да се информишете који се тип курса примењује при обрачуна и плаћању рата и да сагледате да ли ће ваши приходи моћи да „покрију“ и евентуално повећање рате.

Ако сте, наиме, решили да купите стан/кућу на стамбени кредит, треба добро да размислите који део својих месечних примања ћете моћи да издвајате за плаћање рата.

То је изузетно значајно, јер од тога који део свог месечног прихода можете одвајати на дужи период за плаћање рата зависи и износ кредита који би било разумно узети.

ЗАДУЖИВАЊЕ У РАЗЛИЧИТИМ ВАЛУТАМА

Кредити с валутном клаузулом могу бити привлачни на први поглед пре свега због ниже каматне стопе. Међутим, они истовремено носе и већи ризик и самим тим могу подразумевати повећање обавеза због непредвидивих валутних кретања.

У претходном периоду био је уочен пораст тренда задуживања у другим валутама, нпр. у швајцарским францима (CHF), пошто су се кредити индексирани у тој валути нудили с нижом каматном стопом у односу на кредите индексирани у еврима. У пракси се показало да је курс швајцарског франка у односу на динар у периоду од две године порастао чак 72%, што је знатно утицало и на повећање обавеза клијената задужених у овој валути, док је курс евра у истом периоду забележио раст од 40%.

Важно је знати да нижа каматна стопа у тренутку закључивања уговора не значи и да је такав кредит повољнији. Треба узети у обзир и период отплате кредита, као и кретање и промену раста курса стране валуте у односу на динар.

ИМАЈТЕ У ВИДУ

- Свако задуживање у иностраној валути носи ризик од промене девизног курса, а тиме и промене износа рате у динарској противвредности.
- Због тога је битно да, чак и ако сте донели одлуку о узимању кредита с валутном клаузулом, добро размислите у којој валути да се задужите. Уколико имате могућност избора, определите се за кредит у оној валути у којој остварујете приходе.
- У случају да сте већ задужени, и мања промена девизног курса валуте у којој је изражен кредит може знатно да оптерети ваш кућни буџет, па стога на време избегните преоптерећивање месечних прихода.
- Само промишљена одлука о томе колико можете да оптеретите свој буџет – може вас сачувати од проблема у отплати кредита до којих може доћи у случају неповољног кретања курса валуте у којој је кредит индексирани.

¹Објашњено у брошури „Променљива каматна стопа“.